

VELIK PREMIK – BÜYÜK GÖÇ

Aleksander Čičerov

Izvleček:

Novo istanbulsko letališče bo imelo kapaciteto 500 letal na dan, pod eno streho bo milijon kvadratnih metrov površin, ko bo končano, bo poskrbelo za 200 milijonov potnikov.

Ključne besede:

LFTM, težave pri gradnji, letališke naprave, varnost, število potnikov.

Novo Istanbulsko letališče

Istanbul Havalimani ali Istanbulsko letališče je (bilo) glavno turško letališče, zgrajeno na območju Arnavutköy, na evropski strani Istanbula. Vsi komercialni poleti z istanbulskega letališča Atatürk so bili 6. aprila letos preseljeni na novo letališče (koda IST). Letališče Atatürk je še vedno odprto za tovor, vzdrževanje lahkega letalstva, zračne taksije, poslovne lete ter državne in diplomatske lete.

Ozadje

Istanbul je postal ovira za gradnjo nove letalske steze, uprava Letališča Atatürk ni mogla več sprejemati dodatnega tovora ali čarterskih letov, poslabšala pa se je tudi koncentracija letal nad letališčem. Rešitev tudi ni bila možna s povečanjem kapacitet na

bližnjem letališču Sabiha Gökçen. Primanjkovati je začelo časovnih rež (slotov) in parkirišč.

Letališče Atatürk je bilo peto po velikosti v Evropi. Sprejeta je bila odločitev za gradnjo novega letališča. Njegova površina znaša 7.659 ha, od tega je 6.172 ha v državni lasti (gozd). Območje samo je bilo odprti kop premoga, ki pa je bil kasneje zasut. Poročilo o vplivu gradnje letališča na okolje je pokazalo, da je na območju bodočega letališča 2.513.341 dreves, od katerih jih bo treba 657.950 posekati, 1.855.391 pa presaditi drugam.¹ Posekana drevesa bodo po koncu gradnje nadomestili.

Gradnja letališča

Gradnja letališča poteka v štirih stopnjah, ki bodo postopoma omogočale širjenje kapacitete bodočega letališča. V prvi fazi je bila predvidena gradnja glavnega

Mag. Aleksander Čičerov, univ.dipl. prav. UL, FS,
Uredništvo revije Ventil

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Istanbul_Airport, <16. 5. 2019>.

terminala s kapaciteto 90 milijonov potnikov na leto, kar pomeni največji potniški terminal na svetu pod eno streho. Le Dubaj presega površino novega istanbulskega letališča, ker ima več povezovalnih tunelov. Predvideni sta bili tudi dve letalski stezi.

V drugi fazi bo obema stezama dodana še tretja in četrta z voznimi stezami in letališkimi ploščadmi. V tretji fazi bo zgrajen še drugi potniški terminal s kapaciteto 60 milijonov potnikov na leto, dodatno letalsko stezo in podpornimi storitvami. Četrta faza bo dodala še satelitski terminal, ki naj bi sprejel 50 milijonov potnikov na leto.

Ko bo letališče dokončno zgrajeno, predvidoma leta 2027, bo imelo osem letalskih stez, 16 voznih stez, sprejelo pa bo 150 milijonov potnikov, popolnoma izkoriščeno pa bo lahko sprejelo celo 200 milijonov potnikov. Štirje terminali, 6.500 000 kvadratnih metrov letaliških ploščadi z možnostjo parkiranja 500 letal, VIP-lože, tovarne zmogljivosti in zmogljivosti za splošno letalstvo, parkirišča za 70.000 avtomobilov, medicinski center, gasilce, hotele, konferenčne centre, elektrarne in naprave za odpadno vodo.

Težave

Istanbulske letališče se je srečalo s številnimi težavami. Zbornica turških okoljevarstvenih inženirjev se je pritožila. Istanbulske upravno sodišče je februarja 2014 suspendiralo gradnjo letališča. Kljub temu je bilo polaganje temeljnega kamna opravljeno 7. junija 2014. V časopisu so se pojavile tudi trditve, da je pri gradnji (do sedaj) umrlo 400 delavcev (približno 3 do 4 delavci na dan), družine umrlih delavcev pa so dobile odškodnine, da bi bile tihe.²

Turško Ministrstvo za delo in socialno varnost je nasprotno trdilo, da je bilo le 27 ponesrečencev. Težav pa še ni bilo konec. 14. septembra 2018 je prišlo do nesreče avtobusa, ki je prevažal delavce na gradbišče. Ranjenih je bilo 17 delavcev. Delavci so se tudi sicer pritoževali nad slabimi delovnimi in bivalnimi razmerami ter mrčesom v spalnicah. S policijo so umirili delavce ter jim zagrozili, da jih bodo s silo vrnili na delo ali pa bodo celo izgubili zaslužek. Za piko na i pa je bil del letališča 19. decembra 2018 še poplavljen.

Letališče je bilo uradno odprto 29. oktobra 2018, datum je pomenil tudi 95. obletnico razglasitve Tur-

Letališki stolp

ške republike. Prvotno je bilo letališče znano kot Istanbulske novo letališče, novo ime pa je bilo razglašeno med slovesnostjo 29. oktobra 2018. Letališče se imenuje Istanbulske letališče! Prvi polet z njega je opravila turška letalske družba na poletu TK2124 v glavno mesto Turčije, Ankaro, 31. oktobra 2018. Zadnji potniški polet z letališča Atatürk je opravilo letalo Turkish Airlines na liniji Istanbul-Singapur ob 2. uri zjutraj.³

Vse polete je v začetku opravljal Turkish Airlines. Popoln prehod operacij na novo letališče je bil predviden 6. aprila 2019 med 2. uro ponoči in 14. uro istega dne. Istanbulske letališče je ohranilo IATA kodo IST, ICAO pa mu je dodelilo kodo LFTM.

Trenutno ima letališče en aktiven terminal za domače in mednarodne linije, štiri letalske steze, 3500 varnostnikov bo v prihodnje skrbelo za varnost, tam bo 1850 policistov, vključno s 750 imigracijskimi uslužbenci. Letališče bo pokrito z zemeljskimi radarji, kamerami (pan-tilt-zoom kamere) vsakih 360 metrov, termičnimi kamerami in različnimi senzorji.

Novo letališče je res ogromno. Avtor prispevka ga je imel priložnost spoznati pred kratkim (maj 2019) na poti v Izrael in Jordanijo. Ko bo letališče polno obremenjeno, bo to lahko za posameznega potnika velik stres. Že sam prihod letala do mesta izkrcanja je celo potovanje, nadaljevanje poti pa pravi maraton, kljub tekočim stopnicam in svetlobnim napisom.

The Great Shift – Büyük Gök

Abstract:

The new airport will have 500 aircraft capacity per day, the World's biggest terminal building under one roof, 200 million passengers once all phases are completed.

Keywords:

LFTM, problems in construction, airport facilities, passengers safety, the Great Move, number of passengers.

² Glej podrobnosti na navedeni internetni strani.

³ SkyLife, May 2019, str. 62.